

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetско ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 40 kr., za pol leta
1 gld. 20 kr. — Posamezni list velja 5 soldov.

Uredništvo in opravištvost lista je v „Narodni tis-
karni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Vabilo na naročbo.

S 1. decembrom začne novo naro-
čenje na

„Slovenski Tednik“.

List velja za 3 mesece, od 1. decem-
bra do konca februarja 1874 60 krajc.

Naročnina naj se pošilja po poštnih
nakaznicah opravištvostu „Slov. Tednika“.

Naš Cesar

je v torek 2. tega mesca obhajal spomin,
da je ta dan pred 25 leti nastopil na vladanje.
Ta god se je obhajal tudi skoro v vseh večjih
mestih, trgih in društvih z večerno razsvitlavo,
veselicami, obdarovanjem ubogih, streljanjem
itd. Šole so praznovale, v kancelijah niso
delali, vojaki so imeli povišano plačo skozi
tri dni. Deželni zbori so poslali vsak po ne-
koliko poslancev k cesarju na Dunaj cesarju
srečo vošit. Iz Kranjskega so šli gg. Poklukar
in Costa, štajerske Slovence je pa zastopal
g. dr. Dominkuš, deželni poslanec celjskega
okraja. Od vseh krajev so pokazali Avstrijci
ljubezen in spoštovanje do cesarja. Pa naj
mu čestita še „Sl. Tednik“ z željo, da bi še
dolgo vladal in da bi se mu posrečilo svoje
narode srečnejše storiti, nego so zdaj.

Domače stvari.

— (Reguliranje Savine.) Iz Gradca
se nam piše, da je vlada pri volji, za regu-
liranje Savine dve petini vseh stroškov pla-
čati. Savina bi se potem imela regulirati v
desetih oddelkih, vsako leto en oddelek.

Vsi stroški za zavarovanje bregov, za po-
popravljanje struge itd. bi znašali 100.000 gld.,
tedaj vsako leto 10.000 gold. Ęrar bi plačal
dve petini ali 40.000 gold., štajerski deželni
fond vadno toliko, zadeti okraj celjski, vran-
ski, gornjegraški in šoštajnski in zadete ob-
čine vsi skupaj 2000 gold. na leto. Upamo,
da štajerski deželni odbor že letos sklene to
postavo in tako ustreza že dosti priznani
potrebi popravljanja savinske struge.

— (Iz Kozjega) se nam piše 25. nov.
Tukajšnje okrajno zastopništvo je izdalo leta
1872. zavsem 16.685 gold. 44 kr. V prora-
čun za leto 1873 je kot odhodek postavlje-
nih za vsem 16.815 gold 95 kr. Za cestne
potrebe se je leta 1872 izdalo 10.364 gold.
55 kr.; za letošnje leto je bilo zato v pro-
račun ali preliminarne postavljenih 9.423 gld.
32 kr. — V teh dveh letih se je tedaj za
cestne potrebe blizu dvajset tisuč goldinar-
jev potrošilo. Da vse to, kar se je v teh
dveh letih na komisijski cesti storilo z brez-
številnimi vožnjami načelnikovimi vred nij
takega denarja vredno, lahko otrok prev-
dari. Plačuje se nekemu velikoposestniku in
znanemu bogatinu na vsako leto 120 gold.,
da je svojega sina dal v vinorejsko šolo v
Maribor. Da ne bode kozjanski okraj vinarja
od tega kapitala vlekli, bi človek smel kaj
staviti. — Plačuje se iz okrajne kase neki
babici na Bučah na leto 30 gold. Da ta ba-
bica te podpore ne zasluži, je znano, in da
okraju kozjanskemu primerno koristiti ne
more, je razumljiva stvar. Plačuje se od lani
sem za okrajno kanclijo na leto 120 gold.
— ko se je popred na leto le 74 gold.

plačevalo. Najela se je pa nova pisarnica samo le na korist načelnikovo. — Postavilo se je v proračun za prihodnje leto za tukajšnje branilnico, ali šparkaso 400 gold. in za oskrbljevanje kakih 200 gold. zavsem 600 gold. Kdor tukajšnje razmere pozna, bo precej sprevidel, da namenjena hranilnica ne more imeti obstanka, so tedaj vsi stroški za to stvar zavržen denar, itd. itd. Prebivalci tukajšnega okraja imate ravno zdaj lepo priložnost, se tega škodljivega in pogubnega gospodarstva rešiti. Pustite pri zdajnjih volitvah za okrajno zastopništvo moža na strani, naj bode tam delaven, ker je za to dobro plačan. Izvolite si domačega človeka za načelnika ali „obmana“ in postavite mu na stran poštenega in izvedenega človeka za pisarja. S tem pridete tudi obrekovanju v okom, kakor da bi bil kozjanski okraj tako zapuščen, da nema domačega človeka, ki bi bil za okrajnega načelnika sposoben. Ako bi se pa zares te nezgode ne bilo mogoče znebiti, pa vsaj na to delajte, da može, — če jih še kaj imate, — v okrajno zastopništvo spravite, kateri ne bodo k vsemu prikimavali, kar si gospodje brez posestva in davka namislijo.

— (Iz Šentpavla) v savinski dolini se nam piše 25. nov.: Pri nas se je pričelo ob nedeljah in praznikih po krščanskem nanku podučevati o novi meri in o kmetijstvu, kar je bilo uže prej potrebno. A kaj hočemo, ko je dosedaj le malo možakov in mladenčev bilo, kateri bi bili navdušeni za poduk, šolo in učitelja. Učitelj z najboljšo voljo in trudom nij dosegel pravega uspeha, ker mladina veliko presliši, malo v spominu brani, nauk jej gre le malo na misel, več pa vse drugo nekoristno. Ljudje še nemajo pravega spoznanja, koliko koristi šola, kajti dokler starim šola smrdi, tudi mladim ne diši. Koliko je pač staršev, ki gredo v šolo in poprašajo to ali ono, ter dajo otroku navdušenje do uka in šole? — Na prste jih nij kaj sešteti. Mlačnih, ki gredo rajše v krčmo nego nauk poslušat, in onih ki gredo samo v cerkev, a ko pridejo domov ničesar ne vedo, niti vprašati niti ne povedati mladini v prid,

tacih je mnogo in skoro bi djal — vedno več. Kam bomo prišli, ako se ljudstvo ne bo drugač obrnilo in učilo. Upati moramo, da pride čas pravega spoznanja šole in poduka starim kakor mladim, ko mu ne bo šola več trn v peti, nego bode vesel, da se bo kaj več učiti mogel.

— (V Idriji je voljen) 28. nov. za deželnega poslanca g. Anton vitez Gariboldi, velikoposestnik iz Šiške pri Ljubljani enoglasno. Dobil je 57 glasov. Narodnjaki volit nijso šli.

— (G. Adamovič), ki je bil izvoljen v slovenjegraškem, marenberškem in šoštanjskem okraju za deželnega poslanca, se je odpovedal tej časti. Treba bo nove volitve. Čujemo, da narodnjaki priporočajo profesorja Pajka, ki bi bil res najboljši poslanec za deželni zbor.

— (Cesarjeva 25 letnica) se je v Ljubljani praznovala s 101 kanonskim strelom z grada zjutraj ob 6. Vojaška godba je marše igraje šla skozi mesto. Ob 10. je bila velika maša v stolni cerkvi, katero je celebriral škof Jarnej Vidmar. Navzočni so bili vojaški in civilni uradniki.

— (Iz slovenske Bistrice) se nam piše 29. nov.: Dolgo pričakovana ura je tedaj prišla. — Več dnij že nij bilo pri nas drugzega slišati, nego da se gotovo denes, jutre itd. nova postaja prometu izroči. Že par dni poprej se je telegrafično naznanilo, da se denes nova postaja odpre in bilo je tedaj tudi mogoče vse potrebno pripraviti, da se je to z dotično slovesnostjo vršilo. — Vihrajoče zastave na novem kolodvoru, silno pokanje možnarjev in veselo igranje godcev je mimo vozečim, kakor tudi celi okolici naznanjalo slovesni dan, med tem ko se je pri dobri kaplici govorilo in prerokovalo o srečni bodočnosti naših potomcev. Nečem tukaj z nova pretresovati, da in kako bi se to, kar se je zdaj s težavami in velikimi gmotnimi žrtvami priborilo — pred kakimi 20 leti bilo lahko brez težav in žrtev pridobilo, nečem tukaj naštevati dotičnih uzrokov takratne kratkovidnosti — ali bolje zaslepljenosti, temuč opozorujem samo na to, da se zdaj na dotičnem mestu

še tudi naj za to skrbi, da se odstranijo kakor hitro mogoče vse zapreke, ki zavirajo iz prva uporabljenje novo dodelane ceste, t. j. naj se prvič — novo dodelana cesta posuje z najdrobnejšim kamenjem, drugič naj se ne odlaga na veke s popraviljanjem pota za pešce in tretjič naj se skrbi za boljše restavracijo na novem kolodvoru.

Politični razgled.

Notranje dežele. — *Cesar* je v torek na dvorni obed povabil vse deputacije deželnih zborov, ki so mu prišle k 25letnici čestitat. Deputaciji avstrijskih škofov, ki mu je prišla čestitat, izrekel je cesar upanje, da se boče posrečilo z medsobojnim sodelovanjem posvetne in duhovenske oblasti vse zdanje teškoče premagati. Cesar želi božjega blagoslova na delo duhovščine, ki pa naj mir vsaja v srca prebivalstva. On je prepričan, da bodo škofje v tem sodelovali. — Poslancem je cesar djal, da zaupa v nje, da bodo njegova prizadevanja, ki vse narode z enako ljubeznijo objema, podpirali. — Cesarsko vojskino povelje ustanovlja spomenske medalje za vse, ki so od leta 1848 v kakem boji bili. Drug ukaz pomiloščuje vse, ki so zavoljo razžaljenja cesarja kaznovani, in terja naj se poroča o tem, kateri kaznenci zaslužijo, da se jim kazen odpusti.

V **gorenjem-avstrijskem** deželnem zboru je federalistična pravna stranka izročila predsedniku pravo obrambo in protest proti priznanju pravoveljavnosti direktnih volitev v državni zbor.

Hrvatski deputaciji, ki je cesarju v Pešti čestitala ob priliki 25letnice, je ta odgovoril, da ga jako veseli, da so Hrvatje sprejeli popravljen nagodbo in da želi, da bi Hrvatska z Ogersko v slogi živela in le za zmerni napredek svoje dežele skrbela.

V **moravskem** deželnem zboru je izročil dr. Pražak v imenu 27 federalistov pravno zavarovanje proti direktnim volitvam in vsemu, kar pravice češke krone žali.

Vnanje države. — Na **Španj-skem** so zdaj začeli streljati na mesto Kartageno, kjer so uporniki utrjeni. Vladna vojska je prav pogumna, in se je nádejati, da bo kmalu premagala prevzetne upornike.

Papež je javno pristopil k Don Carlosovi stranki. V Estello, glavni kvartir Karlistov, je namreč prišlo papeževo pismo, ki imenuje škofa Urgela za generalnega vikarja karlistovske armade. Ta škof je bil

svojo škofijo zapustil, je od vlade odpadel, in h karlistovski uporni vladi zbežal. Naznanil je to v Rim, pa je omenjeno imenovanje dobil za odgovor.

Na **Nemškem** se ima upeljati civilni zakon za vsacega brez izjeme.

Gospodarske stvari.

Kako bi se vinoreja povzdignila?

V več krajih na dolnjem Kranjskem in Štajerskem so še pušče, ki malo dobička dajo; z majhnimi stroški bi se dali taki pašniki ali slabi gozdi v vinograde spremeniti ki bi kmetu lep denar nesli. Toda kmeta se mora spodbujati, ne samo s tem, da se mu pové, kaj je boljše, ampak tudi s tem da se mu dá denarna pomoč. Spodbujati morajo vinorejska društva, pomagati pa mora država; država naj kmetom dá denarja na roko, ki se ji bo v obrokih z interesi nazaj splačal, in sicer naj odmeri za vsak oral določen znesek. Društvo naj pa skrbi, da se bo ta denar práv rabil. Vinogradi že tretje leto nekaj dadó in v šestih letih bi se denar, ki ga je država v pomoč dala, lahko nazaj splačal. Drugo sredstvo, da bi se več vinogradov napravilo, je to, da bi država za to davkov ne terjala nekaj časa. Nobene stvari se kmet tako ne boji, kakor davkov, ki so čedalje večji. Naj se mu pa za novi vinograd davki za 15 do 20 let puste, pa bo gotovo rad nehvaležno pušče v lep vinograd prekopal.

(Dalje prihodnjič.)

Razne stvari.

* (Nečloveško dejanje.) V Čakavcu je pred nekaj tedni kovač Jurij Sasko sè svojim učentem Ratajcem koval deset palcev dolg in en palec debel žebelj, ki ga je sam držal in neprenehoma vrtil. Po nesreči vdari učenec svojega mojstra s kladivom po prstih. Mojster se tako ujezi, da učencu razbeljeni žebelj v trebuh zasadi, tako, da je na hrbtu skozi pogledal. Ratajac se je na mesti zgrudil in dušo izdihnil. Sodnija je nečloveškega mojstra obsodila na dve leti teške ječe.

* (Dvoboj) sta imela te dni pri Parizu dva vlaška kneza, Suceo in Gika, oba sina gospodarjev iz Valahije. Bila sta se sè samokresi in sta strelila oba na enkrat.

Gika svojega nasprotnika nij zadel, a sam je bil zadet in je čez nekaj ur umrl. Bil je 55 let stár in sin gospodarja Jurija Gike; nekaj časa je bil v Bukrešu policijski prefekt. Princ Konstantin Suco, njegov morilec, je tudi nekako toliko star, in je služil svoje dni kot kapitan v francoski marini. Uzrok dvoboja nij znan.

Tržna poročila.

Iz Dunaja 29. nov. V domačih deželah je bil pretekli teden semenj zdaj mlačen, zdaj živahen, ne da bi se gledalo na cene v tujih krajih. Konec tedna je bil trg dober, posebno v reži, ki se je po 5 do 10 kr. podražila, in se hitro prodajala, bila je po 5 gl. 50 kr. do 6 gl. 40 kr. Pšenice se je prodalo kakih 25.000 colnih centov; prodajalci so hoteli višje cene, kakor oni teden, pa so tudi sem pa tam 5 do 10 kr. več dobili. Na debelo se je pa po navadni ceni prodajala. Bila je po 7 gl. 50 kr. do 8 gl. 30 kr. Za ječmen so prodajalci tudi več hoteli, zato se ga pa tudi nij prav veliko prodalo. Le najlepšega so kupci za terjano ceno kupovali. Prodajal se je sploh po 5 gl. 5 do 25 kr. Koruza se je podražila za 20 do 25 kr. cent, plačevali so jo po 4 gl. do 4 gl. 85 kr. Tudi oves se je pri vsakem centu za 20 kr. podražil. Za navadno blago se je dajalo 4 gl. 70 do 75 kr., za boljše pa do 5 gl. Črna pšenična moka je bila za 25 kr. dražja.

Iz Pešte 29. nov. Žito je iz začetka imelo slab semenj, vsake vrste kupci so se držali. Za to je bilo pa prodajalcev več in žita se je mnogo pripeljalo; zato je cena pri pšenici precej prva dva dni za 10 kr. pala. Proti koncu pa se pšenica nij le za onih 10 kr. opomogla, ampak je še v ceni poskočila in se je še dražje, kakor oni teden plačevala. 100.000 colnih centov se je pšenice prodalo. Reži se je malo pripeljalo in malo ponujalo in še potem, ko se je 10 do 15 kr. več privolilo, se je je komaj 10.000 colnih centov prodalo. Ječmena se je tudi malo pripeljalo in ponujalo. Plačeval se je po ceni preteklega tedna, za krmo namenjeni celo do 10 kr. dražje. Prodalo se ga je 25.000 vaganov. Koruza je bila vsak dan dražja, tako, da se je koncem tedna celo za 20 kr. višje plačevala; ker se je je pa malo pripeljalo, so je komaj 20.000 centov prodali. Ovsu se je po trdni ceni 25.000 vaganov spečalo. — Beli fižol je bil po 5 gld. 25—50 kr., leča po 5 gld. 50 kr. do 6 gld. 50 kr., grah po

6 gld. 50 kr. do 7 gld., proso po 4 gld. 25 kr. do 4. gld. 45 kr., pšeno po 7 gld. 50—75 kr. Vinski kamen slab po 30 gl. boljši po 33 gld., orehi po 15 do 19 gld., med 19—22 gld., rudeča detelja je bila po 18 gld., in pol. Špeh prekajen po 38 do 40 gl., frišen po 30 gld., mast po 35 do 40 gold.

Tržne cene.

V Ljubljani 3. decembra 1873.

Pšenica 7 gl. — kr.; — rež 5 gl. — kr.; — ječmen 4 gld. 20 kr.; — oves 2 gl. 10 kr.; — ajda 4 gl. 30 kr.; — prosó 4 gl. 30 kr.; — kuruza 4 gl. 80 kr.; — krompir 2 gl. 20 kr.; — fižol 6 gl. 50 kr. — masla funt — gl. 53 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 30 kr.; — svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gld. — kr.; — slame cent — gl. 70 kr.; — drva trda 8 gld. — kr.; — mehka 5 gl. 50 kr.

Naznanilo.

Čast imamo javno naznanjati, da smo gospodu

Avgustu Vertniku,

kateremu smo ob svojem času akvizijsko opravilo izročili, to poslo vzeli in da smo ga popolno odpustili.

Zastopništvo „Avstr. Greshama“
v Ljubljani.

VALENTIN ZESCHKO.

(11—1)

Učni fant,

kmetskega stanu, prijetne postave, se sprejme takoj v mešani trgovini. Uči se 3—4 leta, se mora z vso obleko od doma preskrbljevati in poročstvo od svojih imeti, da je pošten. Natančneje pove ustno

M. Drobnič,

(10—2) trgovec v Selnici na Dravi.